

FILMHANDLEDNING: MIN SPECIELLA SOMMAR MED TESS

Originaltitel: Mijn bijzonder rare week met Tess

Regissör: Steven Wouterlood

År: 2019

Tal: Nederländskt, tyskt tal

Text: Svensk

Rekommenderas för åk 4-6

Produktionsland: Nederländerna, Tyskland

Speltid: 82 min

Filmhandledning av Daniel Lundquist

Tioårige Sam går igenom sin första existentiella kris i detta solfyllda och mysiga semesterdrama. Sam tränar på att vara ensam eftersom han har insett att han som yngst i familjen kommer att överleva de andra. Ensamarbetet blir avbrutet av en ny vänskap med tjejen Tess som tar med Sam på olika äventyr.

FILMENS HANDLING

Det är sommar och Sam befinner sig på stranden med sin pappa och storebror Jorre. De busar på stranden, när Sams storebror faller i en grop och gör sig illa.

Sam funderar mycket på döden. Han träffar på en tjej som heter Tess. "Folk brukar tycka att jag är konstig men den här tjejen är mycket konstigare", säger Sam. Tess pappa är död.

Tess hjälper sin mamma med att sköta uthyrningen av ett sommarboende. När paret Elise och Hugo anländer reagerar Tess underligt. När Sam frågar henne varför hon betedde sig så konstigt blir hon sur och knuffar av Sam från hennes cykel. Det ser ut som att han ska få gå tillbaka till sommarstugan i värmen, men han får som tur är skjuts av några som kommer ridande med häst.

Sams mamma ligger i ett nedsläckt rum och har migrän. Hon har fått höra om Jorre, som föll ner i hålet, och hans pappa har redan berättat att Sam träffat en kompis. Sam funderar vidare kring döden. Han tänker att eftersom han är yngst i familjen så kommer han att dö sist. Han måste därför träna på att vara ensam. Han förstår inte varför Tess lämnade honom på grusvägen.

Sam går ner till stranden för att påbörja sin träning på att vara ensam. Han samlar ihop bråte och bygger en lägerplats. Han skriver ner hur många timmar han ska klara av att vara ensam varje dag.

Sams pappa och Jorre kommer tillbaka till ön med båt. Jorre sitter i rullstol och är på dåligt humör. När de köper fisk får Sam syn på Tess. Hon ber om ursäkt för det som hände dagen innan och de bestämmer sig för att ha picknick tillsammans. Tess tycker att de ska fråga Hugo och Elise om de vill följa med. Tyvärr visar det sig att de har andra planer. Tess är märkbart besviken. Sam undrar vad som är fel, men lyckas muntra upp henne en smula genom att berätta om sin ensamhetsträning. Han frågar Tess varför hon tog med vin på picknicken. Han misstänker att picknicken i första hand inte var planerad för honom.

När Sam kommer tillbaka till stugan spelar familjen spel. De berättar att de ska bowla nästa dag, men Sam säger att han har planer med Tess. Han stannar kvar själv i stugan. Han beger sig till stranden och upptäcker att hans lägerplats som han byggt är borta. Han går en promenad och hittar en massa fiskesaker. Där ligger även hans bråte, som han samlade ihop dagen innan. Plötsligt står en äldre man framför honom. Sam blir rädd och springer därifrån.

Tillbaka i stugan möts han av skratt. Tess är där, och hon verkar ha lite väl kul tillsammans Jorre. Sam börjar misstänka att Tess är förälskad i Hugo, men han är ju på tok för gammal för Tess. När Sam konfronterar Tess så berättar hon att Hugo är hennes pappa. Hon kastar sig på cykeln och Sam följer henne hem. Tess visar sin mammas gamla scrapbook från tiden innan Tess föddes. Via albumet har hon lyckats spåra sin pappa. Hon uppmanar Sam att hålla tyst; hennes mamma vet inte om att hennes pappa är på ön.

Sam och Tess badar. Tess berättar att hon måste lära känna sin pappa och behöver Sams hjälp. Sam är tveksam. Han har ju sin ensamhetsträning inplanerad. Men han går ändå med på att hjälpa henne. De knackar på hos Elise och Hugo och säger att de ska på utflykt. De vuxna verkar måttligt intresserade, men följer ändå med. De har frågesport, dansar, leker och har allmänt kul - tills Hugo skadar sig och måste till vårdcentralen. Problemet är att Tess mamma jobbar där. Sam ringer till Tess mamma och säger att hon måste gå hem för att Tess är gravid. Nu är det fritt fram att besöka vårdcentralen.

Tess säger till Sam att hon ska berätta allt för Hugo. De slår sig ned vid bordet där Hugo och Elise sitter. De ska resa hem nästa morgon så det är nu eller aldrig. Tess håller i Sams hand och börjar berätta om en händelse för tolv år sedan. Hon blir avbruten av att några barn skriker och stör. Hugo säger att han är glad att han inte har barn. Tess springer därifrån. Sam springer efter. Kvar sitter Hugo och fattar ingenting.

Tess gråter. "Du hade rätt", säger hon till Sam. "Det är bättre om jag inte känner honom". "Om du inte berättar för honom så kommer jag göra det", säger Sam. Men Tess säger att han absolut inte får berätta.

Nästa morgon skriver Sam ett brev till sin föräldrar och förklarar att han behöver vara ensam ett tag. Han går ner till havet. På ett ställe ute i vattnet sjunker han ner i sanden och kan inte komma loss. Han börjar gråta och ropar efter hjälp. Ska han bli den första i familjen som dör? Han räddas av den äldre mannen som tidigare skrämt honom på stranden. Han följer med honom hem och han är inte alls farlig. Mannen samlar på saker han hittar på stranden, men aldrig tidigare har han hittat en pojke. Han bjuder på ostron och de pratar om ett fotografi på mannens fru, som är död. Han säger att han saknar sin fru varje dag, men att han har så mycket fina minnen och att livet utspelar sig i ens huvud. "Samla så mycket minnen du bara kan, innan det är för sent", säger mannen till Sam.

Minnen? Sam inser att Tess och Hugo gått miste om tolv års minnen. Han springer för att stoppa Hugo, men de har redan hunnit köra iväg i sin bil. Sam tar en genväg och lyckas stoppa bilen. Han berättar för Hugo att Tess är hans dotter. Hugo skrattar och förnekar att han skulle ha några barn. "Reste du inte i Argentina för tolv år sedan? Med Ida - Tess mamma?", frågar Sam. Hugo ser förvirrad ut.

De kör tillbaka till byn. Hugo kliver ur bilen och ställer sig utanför Tess hus. Hon sitter där med sin sköldpadda i knät. Sam viskar till Hugo att han måste säga något.

Tess mamma kommer ut. Alla är tysta och tittar på varandra. Tess tittar på Sam och skakar på huvudet. Sam springer förtvivlad därifrån.

I sommarstugan sjunger pappa i köket, men Sam är ledsen. De kramar om varandra och äter sin sista middag i huset. Sam är tyst. Plötsligt ringer det på dörren. Det är Tess. Sam säger att han inte borde sagt något, men så spricker Tess upp i ett leende: "Han vill ha mig. Han vill vara min pappa".

Sam och hans familj blir bjudna på avskedsfest hos Tess. Sam hämtar upp den gamla änkemannen, som sover djupt när Sam väcker honom och frågar om han vill ha ett nytt minne. På festen har alla trevligt och dansar. Tess dansar med sin pappa. Senare lägger hon armen om Sam och pussar honom.

Båten lämnar ön för avfärd hemåt. Sam säger att det varit den konstigaste veckan i hans liv, men kanske också den bästa. Han vill inte träna sig i att vara ensam längre. Han vill samla minnen. Han har bara börjat sitt samlande.

ATT DISKUTERA EFTER FILMEN

Filmens persongalleri

- Filmens huvudpersoner är Sam och Tess. Hur skulle du beskriva dem? Försök komma ihåg första scenerna med dem i filmen. Vad fick du för intryck av dem? Förändrade sig bilden av dem under filmens gång?
- En fördel med att vi alla är olika varandra är att vi kan komplettera varandra. På vilka sätt är Sam och Tess olika varandra? På vilka sätt är de lika?
- Vilka andra personer är med i filmen? Skriv ner de personer som är viktigast för handlingen i filmen och beskriv deras egenskaper. Var det någon person du hade svårt att förstå dig på? Var det begripligt varför de betedde sig som de gjorde? På vilka sätt förändras de olika personerna i filmen under den sommarvecka som filmen utspelar sig?

Att vara annorlunda

- När Sam träffat på Tess i början av filmen säger han att folk brukar tycka att han är konstig, men att Tess är ännu konstigare. Varför kan de båda barnen i filmen uppfattas som konstiga tror du? Om man tänker efter så är vi nog alla lite konstiga, eller?
- Ofta är det personer som bryter mot olika normer som kan uppfattas som konstiga av personer om omgivningen. Vad finns det för normer i samhället om hur man ska vara? Det kan vara normer som rör hur man betar sig eller ser ut. Är det olika normer som gäller i olika sammanhang? Fundera över hur normer kan begränsa vårt handlingsutrymme. Finns det olika normer för hur man förväntas vara som kille respektive tjej?
- I slutet av filmen säger Sam att det varit den konstigaste veckan i hans liv, men kanske den bästa. Kanske är det så att det oväntade och konstiga är det som gör livet kul? Hur hade det varit om inget var "konstigt"?

Olika familjer

- Vad är en familj? En familj kan se ut på väldigt många olika sätt. Vad skulle du säga kännetecknar en familj? Försök att tänka utanför normen. Barn kan ha flera mammor och/eller pappor och det finns barn som lever i helt andra konstellationer.
- I filmen så har Tess en stark längtan efter att hitta sin pappa. Varför är hon så besatt av att träffa honom? I början av filmen säger hon till Sam att hennes pappa är död. Varför säger hon det tror du?
- Hur ser relationen mellan Sam och hans familjemedlemmar ut? Syskonrelationer kan vara besvärliga, men det kanske också vara positivt att ha syskon ibland. Hur skulle du beskriva relationen mellan Sam och Jorre? Tycker du att Sams föräldrar är vettiga eller mest pinsamma? Hur är relationen mellan Tess och hennes mamma?

Meningen med alltihop?

- Att slås av tanken att vi alla, och alla som vi känner, en dag ska dö, kan vara hjärtskärande. Döden kan vara svår att greppa och ibland är det först när man själv upplever att någon i ens närhet går bort som insikten om livets begränsningar verkligen landar. I filmen funderar Sam mycket på döden. Skulle han kunna göra något för att få bort sina mörka tankar? Kan det vara positivt att tänka på döden? Kanske medvetenheten om döden kan göra att vi bättre ser till att ta till vara på livet så bra som vi bara kan? Vad tror du?
- I filmen träffar Sam på den gamla mannen som verkar både sorgsen, men samtidigt tacksam över alla positiva minnen han bär med sig. Han säger till Sam att han ska samla på sig så mycket minnen han bara kan innan livet är över. Håller du med om att det är en bra beskrivning av vad livet går ut på? Varför/varför inte? Fundera över vad du kan göra för att samla fler minnen - saker som du kommer att minnas om kanske tio år!
- Ett sätt att använda sin tid på jorden på är att utveckla olika färdigheter. Sam är fokuserad på att han ska klara av vara ensam. Det kan tyckas som ett märkligt infall, men han är väldigt målmedveten i sin träning. Oavsett vad man vill bli bra på så krävs träning. Har du något du skulle vilja bli bättre på? Fundera över hur du gör för att utveckla dina färdigheter inom ett visst område. Prova att sätta upp ett mål som du vill uppnå och träna på att nå dit du vill. Du behöver inte dela med dig av det inför klassen om du inte vill.